

การยางแห่งประเทศไทย
Rubber Authority of Thailand

การจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดมาตรฐาน
ในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๔

จัดทำโดย   การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดตราด
๔๒ ม.๔ ถนนสายตราด - แหลงมงอบ
ต.หนองโสน อ.เมือง จ.ตราด ๒๓๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๙๕๙ ๓๒๒๔

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๔ กำหนดให้สถาน ประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไป นายจ้างต้องจัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถาน ประกอบกิจการ ประกอบด้วยการตรวจตรา การอบรม การรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพ หนีไฟ และการบรรเทาทุกข์ โดยให้นายจ้างจัดเก็บแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ณ สถานประกอบการ พร้อมที่จะให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้ สำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน จึงจัดให้มีแนวทางการจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยไว้ ดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการป้องกันการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินจากอัคคีภัย
๒. เพื่อสร้างความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยต่อพนักงาน กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้
๓. เพื่อลดอัตราการเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย
๔. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อพนักงานในสถานประกอบการ

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย

๑. แผนการตรวจตรา
๒. แผนการอบรม
๓. แผนการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย
๔. แผนการดับเพลิง
๕. แผนอพยพหนีไฟ
๖. แผนบรรเทาทุกข์

๑. แผนการตรวจตรา

- ๑) จัดทำแผนตรวจตรา - แนวทาง วิธีการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ

โดยปกติพนักงานรักษาความปลอดภัยจะต้องมีการบันทึกตรวจตราเวรทุก ๒ ชั่วโมง โดยแผนก ธุรการและพัสดุจะเป็นผู้รับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ และรับรายงานจากพนักงานรักษาความปลอดภัย ดังนั้น กยท.จ.ตราด จึงจัดทำแผนผังอาคารโดยสังเขป และกำหนดจุดเผ่าระวัง ที่มีความเสี่ยงในการก่อให้เกิดอัคคีภัย เพื่อให้พนักงานรักษาความปลอดภัยตรวจเช็คอย่างเป็นระบบ ได้แก่บริเวณดังต่อไปนี้

- ๑) จุดสูบบุหรี่ (Zoning)
  - ๒) ถังแก๊สและเตาแก๊ส
  - ๓) ปลั๊กเสียบกระติกน้ำร้อน และเครื่องถ่ายเอกสาร
  - ๔) ปลั๊กบริเวณเครื่องมือระบบอินเทอร์เน็ต
  - ๕) สะพานไฟ (ตัวตัดวงจร)
- ๒) ตรวจตราตามจุดที่กำหนด
  - ๓) ตรวจเช็คระบบประปาอย่างสม่ำเสมอ และตรวจเช็คถังดับเพลิง ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

๓.๑ ดูที่เข็มในมาตรวัด (Pressure Gauge) ของถังดับเพลิง เครื่องดับเพลิงที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเข็มจะชี้ที่ช่องสีเขียว (สังเกตตามรูป) แต่ถ้าเข็มเอียงมาทางซ้ายแสดงว่าแรงดันไม่มี ต้องรีบนำไปเติมแรงดันทันที ซึ่งควรตรวจสอบเป็นประจำทุกเดือน

- ๓.๒ ตรวจสอบสายฉีด หัวฉีด อย่ายให้มีผงอุดตัน เป็นประจำทุกเดือน
- ๓.๓ ถ้าไฟไหม้ หรือกระทบกระเทือนอย่างรุนแรง ให้ส่งไปตรวจสอบและบรรจุใหม่
- ๓.๔ สภาพบรรจุของถังดับเพลิงต้องไม่บวม หรือบวม และไม่ขึ้นสนิม
- ๓.๕ อายุการใช้งาน ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (ถังสีแดง) มีอายุประมาณ ๕ ปี ชนิดฮาโลรอนวัน (ถังสีเขียว) และชนิดก๊าซ CO₂ มีอายุประมาณ ๑๐ ปี
- ๓.๖ ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (ถังสีแดง) หากมีการใช้งานแล้ว ต้องนำไปเติมสารเคมีใหม่ทุกครั้ง โดยถังดับเพลิงของ กยท.จ.ตราด เป็นแบบผงเคมีแห้ง (ถังสีแดง) ดับไฟได้ทุกประเภท ได้แก่ ฝ้า ไม้ เพลิงจากอุปกรณ์ไฟฟ้า ของเหลวติดไฟ หรือก๊าซติดไฟ เช่น น้ำมัน ก๊าซหุงต้ม ข้อดีของผงเคมีแห้งคือ หาซื้อง่าย ราคาถูก ดับไฟได้ทุกประเภท ข้อเสียคือ ฉีดออกมาแล้วฟุ้งกระจาย ต่อให้ใช้หมดหรือไม่ก็สามารถนำมาใช้ซ้ำได้เนื่องจากแรงดันตก ต้องส่งไปบรรจุใหม่เท่านั้น
- ๔) ทำป้ายสื่อความหมายตามจุดสำคัญ - ทางหนีไฟ จุดจ่ายน้ำ ถังดับเพลิง สะพานไฟ (ตัวตัดวงจร) จุดเผ่าระวัง
- ๕) จัดทำผังการติดต่อสื่อสารหน่วยงานที่สำคัญไว้ในบริเวณที่สังเกตเห็นได้ง่าย ได้แก่ เบอร์โทรศัพท์ สถานีดับเพลิงองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน ๐-๓๙๕๙-๓๐๕๖ , หน่วยกู้ภัย ๑๖๖๙ เป็นต้น

๒. แผนการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

ควรฝึกอบรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง แต่เนื่องด้วยสำนักงานไม่มีงบประมาณในเรื่องการจัดแผนป้องกันอัคคีภัยให้ ดังนั้นจึงมีการอบรมให้ความรู้พนักงานด้วยสื่อการสอนทางอินเทอร์เน็ต โดยจะจัดให้มีการให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- การป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้น
- วิธีการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงประเภทต่างๆ

วิธีการใช้ถังดับเพลิง

- 1 **ดึง** ทำการดึงสายฉีดจากที่เก็บ
Draw out the hose

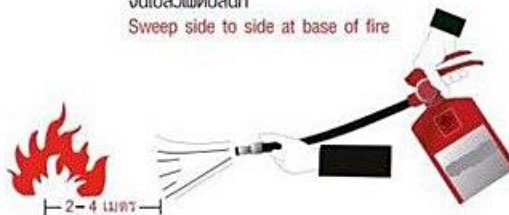
- 2 **ปลด** ทำการดึงสลักเพื่อปลดล๊อคควาส้วกที่หัวถัง
Pull out safety pin

- 3 **กด** ทำการกดก้านฉีดเพื่อทำการฉีดสารเคมีออกมาพร้อมจับปลายสายให้แน่น
Squeeze the handle

- 4 **ส่าย** เข้าใกล้ 2-4 เมตร ค่ายพ่นฉอม พร้อมฉีดไปยังฐานของไฟ โดยส่ายสายฉีดไปมาซ้าย-ขวา จนเปลวไฟดับสนิท
Sweep side to side at base of fire

- ๑) เข้าไปทางเหนือลมโดยห่างจากฐานของไฟประมาณ ๒ - ๓ เมตร
- ๒) ดึงสลักหรือลวดที่รั้งวาล์วออก
- ๓) ยกหัวฉีดปากกรวยชี้ไปที่ฐานของไฟ (ทำมุมประมาณ ๔๕ องศา)
- ๔) บีบไกเพื่อเปิดวาล์วให้ก๊าซพุ่งออกมา
- ๕) ให้ฉีดไปตามทางยาว และกราดหัวฉีดไปซ้ำ ๆ
- ๖) ดับให้สนิทจนแน่ใจแล้ว จึงฉีดต่อไปข้างหน้า

ในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้วางอยู่ในระดับต่างกัน ให้ฉีดจากข้างล่างไปหาข้างบน และถ้าน้ำมันรั่วไหล ให้ฉีดจากปลายทางที่รั่วไหลไปยังจุดที่รั่วไหล และเหตุเพลิงไหม้ที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ ต้องรีบตัดกระแสไฟฟ้าก่อน เพื่อป้องกันมิให้เกิดการลุกไหม้ขึ้นมาอีกได้

- หลักการปฏิบัติเมื่อเกิดไฟไหม้

- ๑) ห้ามใช้ลิฟท์
- ๒) ให้อพยพทางบันไดหนีไฟ หรืออพยพไปตามป้ายทางหนีไฟ

๓) เมื่อได้ยินเสียงกริ่งเตือนภัย หรือเสียงตะโกนว่าไฟไหม้ อย่าเพิ่งรีบร้อนเปิดประตูห้อง ให้ใช้มือแตะที่ประตูและลูกบิดก่อนทุกครั้ง หากมีความร้อนให้เปิดประตูอย่างระมัดระวัง

๔) ใช้ผ้าชุบน้ำเพื่อป้องกันควันเข้าจมูก และกันความร้อน

๕) ให้เดินก้มต่ำ หรือคลานออกจากพื้นที่เกิดเหตุ

- วิธีการปฏิบัติในการตัดกระแสไฟฟ้า
- วิธีการปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน

๓. แผนการรณรงค์และป้องกันอัคคีภัย

- ประกาศของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเรื่องความปลอดภัยในที่ทำงาน
- ข้อตกลงเบื้องต้น/วิธีการปฏิบัติจนอย่างถูกต้องปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย
- สร้างจิตสำนึกสาธารณะ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในที่ทำงาน เช่น การรณรงค์ไม่ให้ปิดสวิตซ์และซักปลั๊ก

- จัด Zoning สำหรับผู้สูบบุหรี่ เพื่อความเป็นระเบียบ และควบคุมความเสี่ยงในการก่อเกิดไฟ
- จัด Big Cleaning Day หรือ ๕ ส. จัดเก็บสิ่งของ เอกสาร ภายในสำนักงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
- จัดทำป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ให้มีความชัดเจน และใช้การได้อยู่เสมอ
- รณรงค์การจอดรถให้หันหน้าออก เพื่อเตรียมพร้อมในการอพยพ หากมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน เนื่องจากสำนักงานมีทางเข้าออกเพียงทางเดียว

๔. แผนการดับเพลิง

เนื่องด้วยเป็นสำนักงานขนาดใหญ่ มีหลายอาคาร ทั้งอาคาร ๒ ชั้น และอาคารชั้นเดียว โถงเก็บของ โรงจอดรถและทำกิจกรรมเอนกประสงค์ บ้านพักเดี่ยวชั้นเดียว จำนวน ๓ หลัง บ้านพักสองชั้นลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ จำนวน ๓ ห้อง มีรั้วล้อมรอบบริเวณสำนักงาน มีทางเข้าออกหลักเพียงทางเดียว จึงมีการตั้งข้อตกลงเบื้องต้นกับพนักงานเพื่อใช้เป็นแผนการดับเพลิง คือ หากมีเหตุการณ์ไฟไหม้ ให้ผู้พบเห็นเหตุการณ์

๓) การรายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และกำหนดจุดนัดพบของบุคลากร
 หัวหน้าทีม นางสาวนันทรัตน์ นิยมไทย นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ๕
 พนักงานร่วมทีม นางสาวสุภารัตน์ ช่างไม้ ลูกจ้างปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

๔) การช่วยเหลือและค้นหาผู้ประสบภัย
 หัวหน้าทีม นายอภิชาติ ตั้งมั่น นักวิชาการเกษตร ๖
 พนักงานร่วมทีม นายรชตะ แสงประทุม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ๕

๕) การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย ทรัพย์สิน หรือผู้เสียชีวิต (ถ้ามี)
 หัวหน้าทีม นายอนันตชัย เจียมหทัยรัตน์ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕
 พนักงานร่วมทีม นายราชนัน ศิลประसार พนักงานควบคุมยานพาหนะ (ลูกจ้างประจำ)

๖) ประเมินความเสียหาย ผลการปฏิบัติงาน พร้อมทำรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้ส่งผู้บังคับบัญชา
 หัวหน้าทีม นายกล้าณรงค์ เรศสุข หัวหน้าแผนกปฏิบัติการ
 พนักงานร่วมทีม นายประสิทธิ์ คุ้มยิ้ม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ๖

๗) การช่วยเหลือ และสงเคราะห์ผู้ประสบภัย หากมีผู้บาดเจ็บ ควรช่วยเหลือเยียวยาในเบื้องต้น
 และติดตามการรักษาอย่างต่อเนื่อง

หัวหน้าทีม นางสุนิสา อยู่เกษม พนักงานธุรการ ๔
 พนักงานร่วมทีม นายธเนศ นวลจิ้น นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ๖

๘) การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินการได้โดยเร็วที่สุด
 หัวหน้าทีม นายชัยฤทธิ์ บัวแสง ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดตราด
 พนักงานร่วมทีม นางสาวสาวิตรี เอกปิยะกุล หัวหน้ากองงานสนับสนุน

แผนผังสำนักงาน กยท.จ.ตราด โดยสังเขป

ถนนสายตราด - แหลงมอบ

